

# Verleden en heden

Het 'Indië-monument' in Utrecht is opgericht ter nagedachtenis aan 52 Utrechtse militairen die in de periode 1945-1962 in het voormalige Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea zijn gesneuveld. De oprichting van het monument was een initiatief van de Stichting Indië-Monument Utrecht. Het monument is onthuld in 1999. Jaarlijks vindt er op de eerste zaterdag in december een herdenking plaats bij het monument. Tijdens de herdenking in 2015 heeft Stoottroeper adjudant Monster een toespraak gehouden die hieronder onverkort wordt weergegeven.

Nabestaanden, veteranen, generaals, commissaris, burgemeester, bestuur Stichting Indië-Monument Utrecht, genodigden en overige aanwezigen.

Ik wil een woord tot u richten en iets vertellen over het verleden in vergelijking tot het heden. Uiteindelijk zal men merken dat er veel overeenkomsten zijn.

Veel reünies werden en worden nog altijd gehouden. Daaraan is behoefte, niet alleen om herinneringen op te halen aan de jaren in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea, maar ook om in die tijd ontstane vriendschappen te verstevigen. Het grootste gedeelte van deze militairen gingen allen hun eigen weg nadat zij waren gedemobiliseerd. Voor de één verliep het leven beter dan voor de ander. Velen waren beschadigd uit de strijd gekomen, zowel lichamelijk als geestelijk. Velen zouden hun vaderland nimmer meer zien en

liggen op de erevelden aldaar. Tot op de dag van vandaag ondervindt men hier nog de gevolgen van. Onuitwisbaar waren de gedachten aan de goede dingen die zij hadden meegemaakt, de kameraadschap en de onderlinge saamhorigheid zijn daarbij heel belangrijk geweest. De harte-lijkheid, vriendelijke benadering en de gastvrijheid van de bevolking werden als een waardevolle herinnering behouden. Voor velen bleven echter de beelden van de ellende die zij hadden meegemaakt. Menigeen kon die hel niet vergeten waar men hun 'Sobats' verloor in de gevechten met de vijand. De één zweeg over de meegemaakte ellende en de doorstane angsten, de ander had nachtmerries. Veel van deze ex-militairen waren of zijn nog steeds regelmatige bezoekers van het spreekuur bij dokter of specialist. Ze slikten of slikken medicijnen om de soms heftige zaken te verdringen. Hun verhalen over de tijd in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea konden ze in Nederland niet kwijt. Hier waren ze immers na de Tweede Wereldoorlog met de opbouw van het land bezig en was er helaas weinig aandacht voor het offer dat door hen, vaak onder levensbedreigende omstandigheden, was gebracht.

Mijn vader, 'oorlogsvrijwilliger', diende drie jaar in Nederlands-Indië als onderofficier bij de Garde Jagers en vertelde mij dat hij bij thuiskomst een tweedehands pak mocht uitkiezen, 25 harde guldens in zijn hand kreeg en 'succes in de burgermaatschappij' werd gewenst.



Veel bataljons werden na terugkeer in Nederland opgeheven en daardoor vergeten in bv. het toekennen van onderscheidingen. Als ik specifiek kijk naar de Indië-veteranen, ben ik er van overtuigd dat zij destijds een goede zaak gediend hebben in opdracht van de Nederlandse Staat. Mede door hun toedoen is orde en rust gebracht aan de andere kant van de wereld waar zij als oorlogsvrijwilliger, als beroepsmilitair of als dienstplichtige hun steentje hebben bijgedragen aan de wederopbouw van een samenleving, zoals zij die zelf graag zouden willen beleven na barre jaren van ontbering in de Tweede Wereldoorlog. Als ik het vorige afzet tegen het huidige militaire leven zie ik veel raakvlakken. Natuurlijk is het verschil, dat men in het verleden voor een langere tijd in den vreemde verbleef en tegenwoordig gemiddeld 6 maanden van huis en haard het werk doet.

Hier tegenover staat dat de huidige militair wel gemiddeld 3 à 4 uitzendingen op zijn naam heeft staan. Brandhaarden als Libanon, voormalig Joegoslavië, Macedonië, Kosovo, Afghanistan, Irak en recentelijk weer Afghanistan, Irak en Mali, hebben ook bij de huidige militair soms diepe sporen achter gelaten. Ook in deze missies zijn mensen niet ongeschonden uit de strijd teruggekeerd, zowel lichamelijk als geestelijk. Nog steeds zijn er collega's die dagelijks revalideren als gevolg van bembommen en gevechten.

Velen lopen of zitten in het Centraal Militair Hospitaal waar zij onder behandeling zijn voor traumatische ervaringen. Helaas zijn er ook militairen die het grootste offer hebben gebracht. Zij rusten o.a. op het Ereveld Loenen. Ikzelf heb gewerkt met drie mannen die omgekomen zijn door laffe aanslagen in Irak en Afghanistan. Bijna dagelijks ben ik bezig met het zorgen en begeleiden van zowel lichamelijk als geestelijk gewonden. Ook zorgen wij nog steeds voor diegene die achtergebleven zijn. Zoals het er nu uitziet komen er steeds meer mannen en vrouwen bij die PTSS (posttraumatische stressstoornis) krijgen door eerdere opgedane ervaringen tijdens hun uitzending(en).

Evenals de Indië- en Nieuw-Guinea veteranen houden de huidige militairen en ex-militairen hun reünies. Ook hier worden vriendschappen die eerder waren opgebouwd verstevigd. Hier geldt ook dat velen vrienden voor het leven zijn geworden. Als ik deze zaken op mijzelf projecteer, vind ik nog steeds de onderlinge saamhorigheid en kameraadschap die er heerste één van de mooiste en belangrijkste dingen die ik persoonlijk heb mogen meemaken. Iets waarnaar de meesten van ons en ik in ieder geval, naar terug verlang. Net als de oudere veteranen is het moeilijk om de opgedane ervaringen te delen met mensen die hier niet bij aanwezig zijn geweest. Meestal zit men niet op één lijn als het gaat om de ervaringen te delen met het thuisfront. Wel is het zo dat een goed en stabiel thuisfront een zeer belangrijk gegeven is. Door hun steun wordt het werk in den vreemde een stuk makkelijker.

Zoals de Indië- en Nieuw-Guinea veteranen vonden dat zij bij terugkomst in Nederland niet werden gewaardeerd, voelen de huidige militairen dit ook. Als men kijkt hoe er nu bezuinigd is binnen de krijgsmacht en ook wordt omgegaan met het personeel, getuigt dit niet van enige waardering richting hen die vele malen hun nek hebben uitgestoken in situaties en plekken waar een gewoon mens niet graag in terecht wil komen.

Wat zowel geldt voor het verleden als het heden is het herdenken van hen die het grootste offer hebben gebracht. Vaak vindt men bij een graf of monument enige rust, wat vaak weer een stimulans en kracht geeft om verder te gaan. De namen van de personen die op een graf of monument staan, zijn voor altijd in ons geheugen gegrift en verdienen dan ook ons grootste en diepste respect. Zij brachten immers het grootste offer!

Adjutant Monster. T.A.  
13 Infbat aaslt RSPB

